

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Forespørgsel nr. F 35:

Forespørgsel til udenrigsministeren:

»Hvad kan udenrigsministeren oplyse om regeringens holdning til situationen i Tyrkiet, herunder landets krænkelser af menneskerettighederne og undertrykkelse af nationale mindretal?«

Af Gert Petersen (SF), Villy Søvndal (SF), Søren Søndergaard (EL) og Keld Albrechtsen (EL). (Forespørgslen anmeldt 13/12 96. Fremme af forespørgslen vedtaget 19/12 96).

Begrundelse

Søren Søndergaard (EL):

I dag for 7 måneder siden, lørdag den 6. juli, blev en dansk statsborger af kurdiske oprindelse anholdt i lufthavnen i Ankara, torteret og kastet i fængsel i ugevis.

Årsagen var ikke, at han havde begået noget ulovligt under sit ophold i Tyrkiet. Årsagen var heller ikke, at han havde gjort noget ulovligt, som også var ulovligt i Tyrkiet. Nej, årsagen var ene og alene, at han havde benyttet sine grundlovssikrede rettigheder som borger i Danmark til på fuldt lovligt vis at fremme sine synspunkter.

Han havde brugt sin ytringsfrihed, han havde gjort brug af sin forsamlingsfrihed, han havde brugt foreningsfriheden. Det var hans forbrydelse i det tyrkiske regimes øjne, for det accepterer regimet ikke – i hvert fald ikke, hvis demokratiet bruges til at arbejde for kurdernes rettigheder.

Derfor handlede sagen fra første færd også om noget langt større end personen Kemal Koc. For det tyrkiske regime handlede den om, at det ønskede at skræmme kurdere og tyrkere i Vesteuropa fra at give udtryk for, hvad de mener.

For Danmark handlede det om at forsvare de demokratiske rettigheder i Danmark, for hvordan kan et land være demokratisk, hvis tusinder af dets medborgere ikke kan udnytte deres grundlovssikrede rettigheder i landet af frygt for det tyrkiske regimes hævn? Derfor ville Kemal Koc-sagen alt andet lige være mere end grund nok til at tage den diskussion, vi skal have i dag, men alt andet er desværre ikke lige, tværtimod.

I den forløbne periode har vi oplevet, hvordan det tyrkiske regime via ambassaden i Helle- rup har forstærket sin overvågning, registrering

og chikane af alle, der kritiserer regimet. Det være sig herboende tyrkere og kurdere, som f.eks. Kemal Koc, det være sig tilreisende gæster til vores land som f.eks. det kurdiske eksilparlament, og det være sig danske politikere og NGO'er, som tillader sig at mene noget andet end det tyrkiske regime, f.eks. FN-Forbundet eller ansatte i Det danske Center for Menneskerettigheder.

Og i selve Tyrkiet er der ikke sket en forbedring af menneskerettighedssituationen siden indgåelsen af toldunionsaftalen med EU. Tværtimod er der sket en forværring. Det fremgår bl.a. af det amerikanske State Department's landerapport om Tyrkiet, som udkom så sent som den 30. januar i år. Og i går modtog vi en udtalelse fra Amnesty Internationals danske afdeling, hvori det bl.a. hedder:

»Sidste år fremlagde Amnesty International oplysninger om over 100 tilfælde af påstået tortur, 10 rapporterede tilfælde, hvor tilbageholdte blev torteret ihjel, 41 rapporterede »forsvindinger«, 35 tilfælde af henrettelser uden lov og dom, 15 tilfælde, hvor fanger er blevet tvævet ihjel, og om retsforfølgelse af næsten 200 forfattere og journalister for deres ikkevoldelige brug af ytringsfriheden.

Den forværrede menneskerettighedssituation i Tyrkiet har ført til, at også børn i stadig stigende grad bliver ofre for tortur. I december sidste år offentliggjorde Amnesty International en 31 sider lang rapport med eksempler på, at unge og børn helt ned i 12-årsalderen er blevet udsat for ufattelig brutalitet i politiets varetægt, herunder prygl, elektriske stød, oversprøjtning med iskoldt vand og seksuelle overgreb.«

Så vidt Amnesty International. Og på den baggrund må det være berettiget at spørge: Hvor længe endnu skal det her fortsætte?

Hvor længe skal det tyrkiske regime sidde med ved bordet i NATO, i Europarådet og i EU's toldunion, samtidig med at regimets bøddler torturerer børn i deres fængsler? Det er bl.a. for at få diskuteret det spørgsmål, at SF og Enhedslisten har rejst denne forespørgselsdebat om regeringens holdning til situationen i Tyrkiet, herunder til landets krænkelser af menneskerettighederne og undertrykkelse af nationale mindretal.